

รายงานการศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงในสถานศึกษาจังหวัดตรังใช้สารเสพติด
ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตรัง

ผู้ศึกษา

นางสาวจรรยา เนียมสวัสดิ์
นักวิชาการศึกษาคำนวณการพิเศษ

กลุ่มพัฒนาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตรัง

บทคัดย่อ

ชื่อการศึกษา	ปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงในสถานศึกษาจังหวัดตรังใช้สารเสพติด ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตรัง
ผู้ศึกษา	จริยา เนียมสวัสดิ์
หน่วยงาน	กลุ่มพัฒนาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตรัง
ปีที่ศึกษา	ปี ๒๕๖๕

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงในสถานศึกษาจังหวัดตรังใช้สารเสพติด ได้ทำการศึกษาปัจจัยต่างๆที่ส่งผลให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้สารเสพติด โดยสุ่มตัวอย่างนักเรียนกลุ่มเสี่ยงด้านปัญหาเสพติดในสถานศึกษาจังหวัดตรัง ในพื้นที่ ๘ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองตรัง สถานศึกษา จำนวน ๓ แห่ง อำเภอวังวิเศษ สถานศึกษา จำนวน ๒ แห่ง อำเภอนาโยง สถานศึกษา จำนวน ๑ แห่ง อำเภอห้วยยอด สถานศึกษา จำนวน ๓ แห่ง อำเภอย่านตาขาว สถานศึกษา จำนวน ๒ แห่ง อำเภอกันตัง สถานศึกษา จำนวน ๑ แห่ง อำเภอสิเกา สถานศึกษา จำนวน ๑ แห่ง และอำเภอปะเหลียน สถานศึกษา จำนวน ๒ แห่ง จำแนกเป็นสังกัด ได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๗ แห่ง สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑ แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน ๒ แห่ง และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน ๕ แห่ง ได้เจาะจงสถานศึกษาทุกสังกัดที่จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไป จำนวน ๑๕ แห่ง โดยกำหนดให้สถานศึกษาเป็นผู้คัดกรองนักเรียนตามกระบวนการของสถานศึกษาในเบื้องต้น และนำนักเรียนที่พบว่าเป็นผู้ที่มีความเสี่ยงด้านปัญหาเสพติดเป็นกลุ่มตัวอย่างเข้ารับการคัดกรองโดยการสุ่มตรวจปัสสาวะนักเรียน กำหนดเป้าหมายนักเรียน จำนวน ๕๐๐ คน ดำเนินการในวันที่ ๗ , ๑๑ , ๑๔ , ๑๕ , ๑๖ และ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ใช้กระบวนการคัดกรองโดยผู้มีความชำนาญทางวิชาชีพจากหน่วยงานทางการแพทย์ ได้แก่ บุคลากรจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/อำเภอ บุคลากรจากโรงพยาบาลอำเภอ/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ผู้ควบคุมนักเรียน คือ ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่จากศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด/อำเภอ และมีผู้ร่วมสังเกตการณ์ ดังนี้ นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ผู้แทนหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา และ ผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อ.ส.ม.) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล(ส.อบต.) เป็นต้น โดยมีกระบวนการดำเนินการดังนี้ แจงวัตถุประสงค์ และชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนการคัดกรองให้ทุกคนรับทราบ นักเรียนทุกคนให้ความยินยอมสมัครใจในการคัดกรองและทำการสุ่มตรวจ จำนวน ๕๖๙ คน วิธีการเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์นักเรียนเฉพาะรายที่ผลการคัดกรองพบว่ามีการใช้สารเสพติด จำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๓๓

ผลการศึกษา พบว่า สารเสพติดที่สุ่มตรวจพบในปัสสาวะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในสถานศึกษาจังหวัดตรัง มี ๒ ชนิด ได้แก่ กัญชา และยาบ้า และพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงในสถานศึกษาจังหวัดตรังใช้สารเสพติด เรียงตามลำดับ ดังนี้

๑) ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ ที่ได้ปลดล็อกกัญชาเสรี ทำให้มีการขายใบกัญชา และนำต้มใบกัญชาทั่วทุกมุมเมือง ประชาชนหรือแม้กระทั่งเยาวชนก็สามารถหาซื้อได้ง่ายและสะดวก และซื้อได้ในราคาไม่แพง ทุกคนสามารถจับจ่ายได้ รวมทั้งร้านอาหารต่างๆ นำใบกัญชามาเป็นส่วนผสมในการประกอบอาหาร และมีการจำหน่ายเครื่องดื่มต่างๆที่มีส่วนผสมกัญชา ทำให้การตรวจน้ำปัสสาวะนักเรียนพบสารเสพติด “กัญชา”

๒) ปัจจัยด้านเพื่อน ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อนักเรียนและการใช้ชีวิตประจำวัน โดยนักเรียนส่วนมากมักจะใช้ชีวิตประจำวันกับเพื่อนมากกว่าบุคคลในครอบครัว รวมทั้งการเดินทางไปโรงเรียนและกลับบ้านพร้อมกันโดยใช้รถจักรยานยนต์ ก่อนกลับบ้านจะแวะจุดรวมกลุ่มเพื่อนดื่มน้ำดื่มใบกัญชา หรือบางรายมีการรวมแก๊งในหมู่บ้าน โดยเพื่อนจะเป็นชักชวนต่อกัน นัดแนะจุดพบกัน และชักชวนให้ใช้กัญชา ด้วยการดื่มน้ำกัญชาหรือสูบกัญชาแบบมวนบุหรี่ โดยคิดว่ากัญชาไม่มีโทษและอันตราย ดื่มแล้วทำให้รู้สึกดี สบายใจ และมีความสุข และได้มีการบอกต่อกันไปในกลุ่มเพื่อน หรือมีการชักชวนเพื่อนเข้าร่วมกลุ่ม ส่วนกรณีพบสารเสพติด “ยาบ้า” รายที่ ๑ แจ้งว่าเป็นการใช้โดยการชักชวนจากเพื่อนต่างวัยในหมู่บ้านที่อยู่นอกระบบการศึกษา จึงทดลองใช้ยาบ้าด้วยความคึกคะนอง อยากรอง และรายที่ ๒ แจ้งว่าเป็นการชักชวนจากเพื่อนรุ่นพี่ที่ทำงานด้วยกัน เนื่องจากนักเรียนไปรับจ้างทำงานในวันหยุดที่โรงงานแห่งหนึ่ง โดยเพื่อนแนะนำว่าใช้แล้วจะมีแรงในการทำงาน ไม่เหนื่อย ทำให้นักเรียนหลงเชื่อและได้ใช้ยาบ้า ขณะนี้นักเรียนทั้ง ๒ ราย อยู่ในการดูแลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

๓) ปัจจัยด้านครอบครัว เกิดจากสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว พ่อแม่ หรือผู้ปกครองเป็นผู้ประกอบอาชีพรับจ้าง หาเช้ากินค่ำ ไม่มีเวลาได้อยู่กับลูก ไม่ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน และพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันในครอบครัวจะไม่ค่อยแสดงออกด้านความรัก พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ได้สังเกตพฤติกรรมของลูก รวมทั้งพ่อแม่หรือผู้ปกครองได้ใช้กัญชาเป็นส่วนผสมในการทำอาหาร และมีการดื่มน้ำกัญชาไว้ดื่ม การสูบกัญชาแบบมวนบุหรี่ ซึ่งพ่อและลูกดื่มและสูบด้วย และมี ๑ ราย สภาพครอบครัวแตกแยกพ่อติดคุกคดียาเสพติดส่งผลให้นักเรียนซึ่งเป็นเครื่องมือของพ่อในการค้ายาเสพติดกลายเป็นผู้ใช้ยาบ้าด้วยโดยขณะนี้นักเรียนได้อยู่ในการดูแลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

๔) ปัจจัยด้านชุมชน เนื่องจากในชุมชนจะมีจุดสุ่มเสี่ยงหลายพื้นที่ที่เป็นแหล่งมั่วสุมของเยาวชนในหมู่บ้าน จะใช้เป็นแหล่งมั่วสุมของเยาวชนในหมู่บ้าน เพื่อมารวมตัวกันสูบกัญชา ดื่มน้ำกัญชา บางพื้นที่เป็นแหล่งค้ายาเสพติด เป็นเส้นทางผ่านในการขนส่ง แม้เจ้าหน้าที่จะเข้มงวดแต่ก็สามารถลักลอบมั่วสุมและรวมแก๊งกันได้